

מסכת נדרים דף סט.

• ברייתא דף סח-סט.

שאלת הגמרא דף סח. - איבעיא להו בעל מיגז גיז או מקליש קליש? ראיה של הגמרא מברייתא דף סח-סט. - אימתי אמור מת הבעל נתרוקנה רשות לאב....	
מת הבעל, נתרוקנה רשות לאב [והאב מיפר]	אבל... [האב] אין יכול להפר
(1) בזמן שלא שמע הבעל קודם שימות	(4) שמע [הבעל] וקיים
(2) שמע [הבעל] והפר, [ומת]	
(3) שמע [הבעל] ושתק, ומת בו ביום	(5) שמע [הבעל] ושתק, ומת ביום שלאחריו
מת האב, לא נתרוקנה רשות לבעל [והבעל אין יכול להפר]	מת הבעל, נתרוקנה רשות לאב [והאב מיפר]
(6) שמע אביה והפר לה, ולא הספיק בעל לשמוע עד שמת האב	(7) שמע בעלה והפר לה, ולא הספיק האב לשמוע עד שמת הבעל
(8) שמע בעלה והפר לה, ולא הספיק האב לשמוע עד שמת, אין הבעל יכול להפר, שאין הבעל מיפר אלא בשותפות	(9) <u>לבית שמאי</u> - שמע אביה והפר לה, ולא הספיק הבעל לשמוע עד שמת, <u>חוזר האב ומיפר</u> חלקו של בעל
	מת הבעל, לא נתרוקנה רשות לאב [והאב אין יכול להפר]
	(9) <u>לבית הלל</u> - שמע אביה והפר לה, ולא הספיק הבעל לשמוע עד שמת, <u>האב אין יכול להפר</u> חלקו של בעל

• (9) שמע אביה והפר לה....

(9) שמע אביה והפר לה, ולא הספיק הבעל לשמוע עד שמת, חוזר (1) האב ומפר חלקו של בעל	
אמר רבי נתן, הן הן דברי בית שמאי, דחוזר האב ומיפר חלקו של הבעל,	ובית הלל אומרים, אין האב יכול להפר,
דקסברי דיכול האב להפר בכי האי גוונא, ובהפרת חלקו של בעל בלחוד סגי, משום דהפרה דאב, כיון דלא מת, לא אבטילא לה,	ואפי' חוזר ומפר חלקו וחלק הבעל,
שמע מינה, לבית שמאי מיגז גיז,	ש"מ לבית הלל מקלש קליש,
דכשהפר האב תחלה, הפר חלקו בלבד, וחלק הבעל לא נגרע כלל, אלא עדיין הוא קיים לגמרי, וחשוב הוא להורישו לאב, ולכן חוזר האב ומיפר חלקו של הבעל (2)	דכשהפר האב חלקו, נגרע חלקו של בעל, ואינו חשוב להורישו לאב, דכיון דאב אכתי איתיה, הפרה ידידה לא בטלה לה, ואכתי נדרא בקלישותה קאי, וכיון דקליש ליה חלקו של בעל, לא מצי מפר אב
(1) האי דקתני חוזר, לא שיחזור להפר מה שהפר כבר, דהיינו חלקו של אב, אלא להכי תני חוזר, משום שכבר הפר חלקו, ועכשיו חוזר ומיפר חלקו של בעל, ובהכי סגי, ואין צריך שיחזור ויפר חלק עצמו, משום דכיון דאיהו לא מת, אע"ג דמית ליה בעל, לא בטלה הפרה דאב	
(2) מיהו הני מילי בשלא נתארסה לאחר, אבל נתארסה לה לאחר בו ביום, אביה ובעלה האחרון מפירין נדריה, כדתניא לקמן (נדרים דף עא.) וכמו שנפרש עלה דההיא בס"ד	

מסכת נדרים דף סט.

• בעי רבה, יש שאלה בהקס...

את"ל יש שאלה בהקס, יש שאלה בהפר, או אין שאלה בהפר?	בעי רבה, יש שאלה בהקס, או אין שאלה בהקס?
תא שמע דאמר רבי יוחנן,	
נשאלין על ההקס,	ואין נשאלין על ההפר

• דברי הר"ן בענין יש שאלה בהקס ובהפר...

בעי רבה, יש שאלה בהקס, או אין שאלה בהקס?	
שאם קיים הנדר, ונשאל בו ביום על ההקס, מי מצי מפר בו ביום, או לא, אבל למחר, פשיטא דלא מצי מפר, דלא גרע משתיקה,	
ואת"ל יש שאלה בהקס, יש שאלה בהפר, או אין שאלה בהפר?	
<p>ומשום הכי בעי את"ל דיש שאלה בהקס, בהפר מהו, מי אמרינן נהי דלא שייכא ביה שאלה, אפילו הכי אמרינן דיש שאלה, דאיתקושי איתקוש, או דלמא למילתא דהפרה דלא חזיא ליה, לא איתקוש</p>	<p>נראה בעיני דאף על גב דבהפר לא שייך שאלה, דבשלמא הקס כעין נדרא הוא, אבל הפרה לא, אפילו הכי מבעיא לן אי יש שאלה בהפר, משום דהפרה והקמה איתקוש להדדי, וכדאמר' לקמן (נדרים עו:) שאני הכא דאמר קרא "אישה יקימנו ואישה יפרנו", את שבא לכלל הקס, בא לכלל הפר, לא בא לכלל הקס, לא בא לכלל הפר,</p>
ומסקינן דר' יוחנן דלענין שאלה, לא איתקוש, ואין נשאלין על ההיפר	

• בעי רבה, קיים ליכי, קיים ליכי...

בעי רבה, "קיים ליכי, קיים ליכי", ונשאל על הקמה ראשונה, מהו?	
<p>או דלמא, נהי דבההיא שעתא לא חיילא, היינו משום דבההיא שעתא איתא להקמה קמייתא, דלא שבקה ליה לבתרייתא למיחל, אבל כי איתשיל אקמייתא, משכחא בתרייתא רווחא, וחיילא</p>	<p>מי אמרינן, כיון דבעידנא דאפיק הקמה שניה מפומיה, לא חיילא, תו לא חיילא</p>
תא שמע, דאמר רבא, אם נשאל על הראשונה, שניה חלה עליו,	
לעיל בפרק ואלו מותרין (נדרים דף יח.) אמר רבא כן אמתניתין דשבועה שלא אוכל שבועה שלא אוכל, והכא נמי, כי מתשיל אהקמה קמייתא, שניה חלה עליו	

מסכת נדרים דף סט

• בעי רבה, קיים ליכי, ומופר ליכי...

בעי רבה, "קיים ליכי, ומופר ליכי, ולא תיחול הקמה אלא אם כן חלה הפרה", מהו?	
כתב הר"ן דלרבה פשיטא ליה דהקמה לא חיילא,	
<p>ואי אמרת דהפרה לא חיילא, מינה דהקמה נמי לא חיילא, דהא אתני ואמר דלא תיחול הקמה אלא אם כן חלה הפרה, הלכך פשיטא ליה לרבה דהקמה לא חיילא,</p>	<p>דממ"נ, אי הפרה חיילא, הקמה לא חיילא, דנהי דלקמן (נדרים דף ע.) מספקא לן קיים ליכי שעה, ומופר ליכי שעה, אי חיילי תרוייהו או לא, שאני התם שנתן קצבה להקמה והפרה, אבל הכא שלא נתן קצבה, פשיטא דאי הפרה חיילא, הקמה לא חיילא וכדכתיבנא,</p>
אבל בהפרה הוא דמספקא ליה,	
<p>מי אמרינן כיון דאקדים ואמר קיים ליכי, ובתר הכי אמר מופר ליכי, משמע דאתני דתיחול הפרה בתר הקמה, ולא תיחול הפרה אא"כ קדמה לה הקמה,</p>	
<p>אלא דמשום הכי אתני לא תיחול הקמה אא"כ חלה הפרה, ולא אתני נמי איפכא, לא תחול הפרה אלא אם כן חלה הקמה, משום דכיון דאקדים קיים ליכי למופר ליכי, סמיך אלישניה דהקמה חיילא, דברישא אדכר לה, וליכא דליעכב עלה, ואדרבה משום דחייש דחיילא הקמה כולי האי עד דלא שבקה רווחא להפרה, אתני ואמר דלא תיחול הקמה אא"כ חלה הפרה, והרי הוא כאילו התנה על שתיהן שיחולו הקמה בתחלה, ואח"כ הפרה</p>	
<p>(דהיינו שרוצה שתהא הקמה, ואח"כ הפרה, וכיון דלא שייך הקמה ממ"נ, וכיון דאמר הקמה לפני הפרה, מראה שבדוקא רוצה שתהא הקמה לפני הפרה, וכיון דא"א להקמה, לא חל ההפרה),</p>	
<p>או דלמא נהי דאמר ומופר ליכי בתר קיים ליכי, לאו דתחול הפרה בתר הקמה איכיון, אלא משום דא"א לקרות שני שמות כאחד,</p>	
<p>ומיהו האי גברא בהפרה קפיד דתחול, דהא אמר דלא בעי דתחול הקמה אא"כ חלה הפרה, ודעתו היה שיחולו כאחת,</p>	
<p>מיהו משום דקפיד טפי דתיחול הפרה מהקמה, אתני שאם חלות ההקמה מעכב חלות ההפרה, דמגלי דעתיה דלא תיחול הקמה, אבל אע"ג דחלות הפרה מעכב חלות הקמה, לא אתני דלא תיחול הפרה, הלכך הפרה חיילא, הקמה לא חיילא</p>	

מסכת נדרים דף סט:

• תא שמע מפלוגתא דרבי מאיר ורבי יוסי...

תא שמע, מפלוגתא דרבי מאיר ורבי יוסי,	
שנחלקו במקרה כעין זה, באדם שהוציא מפיו שני דברים סותרים בזה אחר זה,	
<p>ורבי יוסי אומר, הדבר תלוי בכונתו בתחילת דבריו, שאם לכך נתכוין מתחלה, שיחולו על הבהמה שתי קדושות כאחת, על אף שהקדים בדיבורו את העולה לשלמים, אין בכך כלום, אלא הואיל ואי אפשר לקרות שני שמות כאחד, דבריו קיימין,</p>	<p>דתנן, "הרי זו תמורת עולה תמורת שלמים", הרי זו תמורת עולה בלבד, דברי רבי מאיר,</p>
<p>1. ואמרינן עלה בגמרא התם, דהכל מודים באומר "תחול זו ואחר כך תחול זו", דברי הכל תפוס לשון ראשון, דאפילו רבי יוסי מודה, משום דאי אפשר דלבתר דחיילא תמורת עולה, תחול תמורת שלמים,</p>	
<p>2. "לא תחול זו אלא אם כן חלתה זו", תרוייהו קדשן, משום דהתם אפשר לתמורת עולה ותמורת שלמים לחול כאחת, דתרעה בהמה זו עד שתסתאב, ויביא בדמי חציה עולה, ובדמי חציה שלמים,</p>	
<p>3. לא נחלקו אלא באומר "הרי זו תמורת עולה תמורת שלמים",</p>	
<p>ור' יוסי סבר דאפשר דמאי דקאמר תמורת עולה תמורת שלמים, טעי דסבר אי לא אמינא תמורה אכל חד וחד, לא חיילא תמורה אתרוייהו, הלכך בודקין אותו אם אמר לעולה ושלמים נתכוונתי, אז דבריו קיימין, ותרעה עד שתסתאב, ותמכר ויפלו חצי דמיו לעולה וחצי דמיו לשלמים,</p>	<p>רבי מאיר סבר, מדהוה ליה למימר תמורת עולה ושלמים, ואמר תמורת עולה, תמורת שלמים, הוה ליה כאומר תחול זו ואחר כך תחול זו, ולכן הרי זו תמורת עולה בלבד,</p>
<p>והנה לפי ר' יוסי, ודאי נפשט שאלת רבה, שהרי ר' יוסי סובר שאין להוכיח מסדר דבריו שכונתו שהדיבור הראשון יקדים לחול קודם הדיבור השני, ודאי שהוא הדין באומר "קיים ליכי ומופר ליכי" שאינו מקפיד שהקמה תקדים לחול לפני ההפרה, ומה שהקדים בדיבורו את ההקמה, אין זה אלא משום שאינו יכול לומר את שתיהן בבת אחת, ומאחר שהקמה בין כך אינה יכולת לחול, שהרי התנה שלא תחול אא"כ תחול ההפרה, חלה ההפרה לבדה,</p>	
<p>ואפילו ר' מאיר לא קאמר שהולכין אחר לשון ראשון אלא במקרה דלא הוסיף ואמר "לא תיחול זו אא"כ חלה זו", על כן מסתבר שהוא מקפיד שתחול קודם תמורת העולה, אף שע"י כך, לא תוכל לחול תמורת שלמים, אבל הכא דאמר "לא תיחול הקמה אא"כ חלה ההפרה", הרי גילה דעתו שמקפיד על ההפרה שתחול ולא על ההקמה, ולפיכך ר' מאיר נמי מודה דהפרה חלה</p>	

מסכת נדרים דף סט:

• בעי רבה, קיים ומופר ליכי בבת אחת...

תא שמע דאמר רבה,	בעי רבה,
כל דבר שאינו בזה אחר זה, אפילו בבת אחת אינו	"קיים ומופר ליכי" בבת אחת, מהו?

• בעי רבה...

בעי רבה, "קיים ומופר ליכי" בבת אחת, מהו,	
אלא דהכא שאמר "קיים ומופר ליכי", והלשון "קיים" בלבד אין בה שום משמעות עד שיאמר גם "ליכי", ונמצא שה"ליכי" בסוף הולך על שניהם, דמשמע דרוצה שההקמה והפרה יחולו כאחת (1),	כשאומר אדם, "קיים ליכי ומופר ליכי", יש כאן לשון שלמה של קיום ולשון שלמה של הפרה, ומאחר שהקדים הקמה להפרה, ההקמה חלה וההפר לא חלה,
ודבר ברור הוא שאי אפשר שיחולו ההקמה וההפרה בבת אחת,	
אלא דיש להסתפק בכל אחת מהן אם היא הקדימה לחול לפני חבירתה, ומאחר שהדבר ספק, יש לנו להחמיר ולחשוש שמא ההקמה חלה, ושוב לא יכול להפר,	
או דלמא שמא כל אחת מהן דוחה ומבטלת את חבירתה, וממילא שתיהן אינן חלות, ואם כן יכול להפר	
(1) הר"ן מביא גירסא אחרת, שעל פיה מדובר במקרה שאמר מפורש, "קיים לך ומופר לך בבת אחת", וספק הגמרא שוה בשתי הגירסאות, ואין כאן אלא חילוקי לשונות בלבד	

• ת"ש דאמר רבה...

תא שמע דאמר רבה, כל דבר שאינו בזה אחר זה, אפילו בבת אחת אינו	
הכא נמי ליכא לספוקי בהקמה ובהפרה כלל, ומצי בתר הכי להפר ולקיומי כדבעי	ופשטינן לה מדרבה דאמר בפרק האיש מקדש, גבי המקדש שתי אחיות כאחת, דכיון דלא מצי לקדשינהו בזה אחר זה, אפי' בבת אחת ליכא לחדא מינייהו ספק קדושין כלל,

If you would like the shakla vetarya summaries emailed directly to you (before it is posted on the website), or to give feedback, please email blumenfeldyaakov@gmail.com.